

Ajánlás Tószegi Zsuzsanna Alaszkájához

Tószegi Zsuzsanna Alaszkában 2012. július 26-án fél napig gyönyörködhetett a Mount McKinley, az őslakos atabaszk indiánok által Denali, azaz „Nagy Hegy” néven tisztelt, 6194 méter magas csúcsának kevesek számára megnyíló fenséges látványában.

„A valóság újjáteremtéséhez nagyobb képzelőerő szükséges, mint bármely sohasem létezett emberfajta vagy mesetáj leírásához, mert ez felelőtlen és ellenőrizhetetlen, az előbbiekhöz azonban van mértékünk és összehasonlítási alapunk. Minden művész munkája azon múlik, milyen nézőszögből tekinti a valóságot, mit hagy el belőle, mit tesz hozzá.

Ez alkotás.

Úgy érzem, az ilyen fényképezés alkotás és művészet, [mely, mint minden alkotás és művészet, csak egy hajszálvonallal választódik el a kontárműtől és a semmitől.] (Kosztolányi Dezső)

Tizenkilenc tájkép, kilenc állatportré, egy indián asszonyfej. Alaszka. Tizenöt magyarországnyi tajga és tundra, hegyszirtek, folyóvölgyek, jégmező, gleccser és tengerpart, az USA 49. tagállama (1867-ben II. Sándor cártól vétel révén lesz USA-tulajdon, de csak 1958-ban válik szövetségi partnerre).

Tószegi Zsuzsanna egy éve, 2012 nyarán – a Teleki Sámuel Felfedező Klub szervezésében – kéthetes Széchenyi Zsigmond emlékexpedíció részeseként teljesített gazdag programú túrát az egykori aranyásók földjén – a nagy előddel szólva, vérbeli fotográfusként immár elmondhatja magáról – *„Alaszkában vadásztam.”*

Sokadik felfedezőútjának egyik beavatottjaként bízom abban, hogy Önök is osztják a célország, a küldetés első hallatán föltoluló érzéseimet. A nagyvilággal útleírás és útirajz műfajokban, szerzői dokumentumfotókkal ismerkedő kisdíakként, ifjú egyetemistaként, majd a világot járó szakemberként örökre átítatódhattunk Kittenberger Kálmán, Széchenyi Zsigmond, Vámbéry Ármin, Baktay Ervin vagy éppen Stein Aurél beszámolóival; Germanus Gyula és Hajnóczy Rózsa magával ragadó, elhivatott felfedező és tanúságtevő gesztusaival, Thorn Heyerdahl vagy

Claude Lévi–Strauss színes expedíciós naplóival és korszakos tanulmányá nemesedő vallomásaival.

A fiatalabb generációk a megismerés frissebb útjaira és forrásaira támaszkodnak mind felfedezéseikben, mind pedig a kiépült világ nagy kortyokban való megismerésében. Jómagam is ide lyukadtam ki: amikor e megnyitóra készülve nem találtam meg otthon Bölöni Farkas Sándor „Utazás Észak–Amerikában” címmel 180 éve megjelentetett útinaplóját – ám rögvest beleolvashattam a MEK–archívumba, illetve képletesen „felüthettem” a Google–digitalizált, Harvard College Library birtokolta első kiadás egykori magyar tulajdonosának virtuális példányát...

Nos, az Önök számára is így, hasonló gondolati asszociációkkal kovácsolódhat dramaturgiai egységgé a könyvtáros–informatikus–fotográfus alkotónk épp a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár rangos keretei között bemutatott képes útirajzának befogadói élménye e nagyszerű intézmény sugározta szellemiséggel.

Tószegi Zsuzsanna pontos kivágatú, nemes „eszköztelenség”–ével a természet átélt csodálatát, szeretetét felsőfokon közvetítő felvételeivel nem csupán felidéz vagy dokumentál, hanem sugároz: a nagyság előtti értő főhajtás a megörökítés gesztusával mértéktartó birtokbavételt valósít meg és üzenetet küld itt, ma, mihozzánk is.

Egyik legősibb élményünk – ám lassan elsorvadó képességünk – a természettel való mély azonosulás, illetve a tapintható világ megtapasztalásakor a misztikus, a természetfeletti csodálatos, metaforikus névadással való megjelölése, magunkhoz–kötözése. Ezért ragad magával, varázsol el bennünket a Tószegi Zsuzsanna rögzítette „képírás” a Denali–hegytől, Észak–Amerika legmagasabb hegycsúcsától a Feltámadás–öbölíig, Anchorage–tól a Worthington–gleccseríig, itt, Alaszkában. Figyelmes körsétájuk során ki–ki saját választ találhat a könnyű–kínzó kérdésre: miért éppen Alaszka?

Budapest, 2013. június 7.

Dr. Bendzsel Miklós